

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

ФАКУЛТЕТ ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ

Париска 16. Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И
ПИСАНОГ РАДА

Студија сећања –фигуративно сликарство,изложба слика

Кандидат: Давуд Турковић

На505. седници наставно-уметничког-научног већа Факултета ликовних уметности ,одржаној 7.фебруара 2024.године донета је одлука да Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта **Студија сећања-фигуративно сликарство** , изложба слика кандидата Давуда Турковића ,ради у следећем саставу :

Др ум Димитрије Пецић ,редовни професор,Факултет ликовних уметности у Београду

Бранимир Карановић ,професур емеритус ,Факултет примењених уметности у Београду

Др ум Снежана Олђа ,редовни професор ,Факултета ликовни уметности у Београду

Др ум Лидија Делић, доцент ,Факултет ликовних уметности у Београду

Мр Радомир Кнежевић , редовни професор у пензији ,Факултет ликовних уметности у Београду -ментор

Комисија подноси Наставно уметничком – научном већу Факултета ликовних уметности у Београду следећи извештај :

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Давуд Турковић рођен је 1995.године у Новом Пазару. Основне академске студије завршио је на Државном универзитету у Новом Пазару 2018 године, а мастер студије сликарства на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу 2019 године. Члан је УЛУС-а, СУЛУ-а и НУЛУС-а. Докторске студије уписао је 2019 године на Факултету ликовних уметности у Београду и од тада живи на релацији Нови Пазар-Београд. На докторским студијама, под менторством проф Радомира Кнежевића Давуд је радио на Студији сећања. Његов ауторски пројекат заснован на феномену сећања публици је самостално представио десет пута. Колективно је излагао више од четрдесет пута. У 2023.години радио је као сликар-аниматор на филму Тхе Пеасантс. Филм је био представник Пољске у номинацијама за оскара Ацадему Авардс. Самосталне изложбе: Галерија СУЛУЈ, Београд - септембар, 2019 година Мали ликовни салон, Културни центар, Нови Сад - фебруар, 2021.година Галерија ММЦ, Нови Пазар - јун, 2021 година Салон 76, Нис - август, 2021.година Мали ликовни салон, Народни музеј, Крагујевац - мај, 2022 година Народни музеј, Узице - децембар, 2022.година Центар за културу Градац, Раска - март, 2023 година Галерија Мост, Подгорица - април, 2023 година Културни центар Врт369, Нови Пазар - новембар, 2023 .година Галерија Факултета ликовних уметности, Београд - јануар, 2024.година

ОПИС И ДЕТАЉНА АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

У фокусу истраживања докторског уметничког пројекта **Студија сећања-фигуративно сликарство** кандидата Давуда Турковића јесте појам сећања. Сећање јесте један ментални процес код кога садржај и количина података, њихова прецизност и повезаност нису ничим омеђени. Овим радом тема се тумачи и појашњава путем визуелне презентације, што је својствено ликовном уметнику и његовом медију изражавања, слици. Процес сећања се развија на основу коришћења различитих извора подстицаја. Пре свега то су старе фотографије везане за догађаје и људе који су предмет опсервације, затим то су предмети којима су се служили и које су биле део животних активности тих истих људи. Потом то су простори по којима су се кретали и у којима су обављали своје делатности, најзад то су и приче сведока догађаја, који су сећајући се најразличитијих момената из посебних углова посматрања сагледавали живот и време у ком су се ти догађаји дешавали. Како су се актери односили према свему што их је окруживало, што их је чинило таквим какви су и како су се односили према животу и феноменима који су га чинили. Имајући у виду дубоко усађену емоцију према свом оцу и потребу да редефинише и реконструише њихов однос и однос према уметности Давуд Турковић улази у овај пројекат, који најзад постаје и део докторског уметничког пројекта **Студија сећања-фигуративно сликарство**.

Елаборирање почиње са фотографијом, незаобилазним медијем са великим могућностима.

Фотографија од својих почетака, од минијатурне кутије која на једној својој страни има мали отвор, кроз који треба да прође светлост и да пројектује слику призора на супротној страни од отвора, па до распрострањености фотоапарата и бескрајно много фотографија које настају сваког тренутка.

Подсећање иде од Дирера и његових приказа камере опсуре, значајне речи Сузан Зонтаг о могућностима фотографије и њеном односу на сликарство. Едгар Дега је занимљив зато што примењује фотографије у сликању покрета, инспирација су Мејбрицове фотографије коња у покрету. Фотографија постаје присутна код великог броја уметника, могућност да забележи свакодневни интимни живот отворила је простор да се оствари овај уметнички пројекат. Својеврсни породични архив је инспирација и непресушни извор, како сам кандидат каже „ризница“. Управо та ризница полазиште је за поетско и визуелно истраживање Давуда Турковића.

Аутор тврди да у потрази за ликовним решењима и одговорима на питања која се намећу интерпретира низ својих душевних стања, те долази до тога да једноставност дечијих емоција надвладава промишљеност и збуњеност одраслог човека. Пројекат **Студија сећања-фигуративно сликарство** јесте једна врста аутобиографског записа, у ком је аутор дотакао непознате нивое своје личности, што је и установио испитујући личне доживљаје и

осећања кроз процес сликања. Занимљиво је напоменути колико је сам проживљавао одређена психолошка стања када прави поређење са распећем, то јесте он своју празпетост види као потребу ижељу за свеобухватношћу.

Наводећи узорче чији рад и чије речи су му инспирација и подршка, аутор подсећа на неке радове на којима су теме деца и породица . Тако наводи Едварда Мунка са сликом „Болесно дете“ где доминира утисак стрепње , патње и бола, потом Дегаову слику „деца на прагу“. Ту су и слике Ван Гога , затим Јосипа Рачића, Алдемара Ибрахимовића и Омера Мујаџића. Посебно је наглашена мисао Милана Туцовића у којој он говори о сликању као дечијој игри а сликарству којим се бави као о представи.

Свој рад је поделио на три дела или како то позоришно каже у три чина . Први чин је безбрижност , други је везан за страхове, потом следи трћи чин ког чини још једно сећање.

У првом делу окренут је ка најранијем детињству , све је пуно светлости и раздраганости , боје нису превише наглашене више је инсистирање на топлини и радости , где себе поново спознаје и доживљава. Признаје да су испреплетани утицаји Ђакометија , Аметија, Бонара , затим Хокнија и Челебоновића. У овом делу аутор елаборира утицаје и потврђује неку врсту личне логике у градњи својих слика . Сlike на које се односи овај део рада су углавном минијатурног формата , што даје могућност бржег доласка до решења а са друге стране помаже у одлуци да лакше сагледава сведеност односа. Како приказати емоцију и атмосферу у односу на нешто чега се присећа , значи смањити наратив и број детаља. Речима „у одсуству пуког преписивања са фотографије крије се носталгија , те та сведена лица у наслућеној измаглици у простору којег се само сећамо делују као сама прошлост“ појашњава како је једном од првих слика , минијатура, под називом „Мој пријатељ и ја“ дошао до основног модела у приступу. Тај модел је касније примењивао и на радовима током целог циклуса , радова који су део докторског уметничког пројекта. Однос боја и светлосни контрасти се стапају у духу интимизма , што је у директној вези са темом овог рада.

У другом делу под називом „страхови“, која је везана за долазак на Факултет ликовних уметности, промена средине шта све може да прати тај чин. У том делу визуализује осећања која су блиска бризи и страху. Тада долази и до новог питања „куда идемо?“, то питање везано је за отуђеност , карактеристика везана за живот савременог човека. Честа тема су аутопортрети , што би могло да се тумачи као потреба за интроспекцијом . Потреба да сагледа своје биће , себе са другим људима , са онима који су му блиски и са онима који су стицајем околности део његовог окружења. Поглед у лично сећање миновно доноси и тумачење свога лика у различитим ситуацијама. Неколико слика у овом корпусу садрже сенке фигура , аутор је свестан тих сенки и појачава њихово присуство наглашавајући њихов значај повезујући га са тихим присуством оца кога нема. Осећај да је отац ту крај њега и да никада није сам. Давуд Турковић у својој **Студијосећања** тврди да човек „селективно памти“ те да му касније „време надокнађује то памћење“ ...новим искуствима и

проживљеним стварима због чега су неки доживљаји из прошлости „освешћени на други начин“.

Накрају овог дела јесте прича о слици „Отац у атељеу“, што је како аутор каже нека врста манифеста овога рада . Фигура оца у ентеријеру атељеа јесте суштина промишљања целог пројекта.

У трећем делу кандидат заокружује цео пројекат наглашавајући да жели да обједини поетско и критичко а, такође себи да наставипостављати питања. Овде је потврдио свој начин стварања и поступак сликања , преиспитао рукопис и бојену гаму. Коначно цео сликарски део пројекта је заокружио са два рада , две слике , великог формата на којима је довео до баланса оног што је радио отац и свог посвећења сликарству. Коначно на самом врхунцу **Студије сећања** сусреће се са оцем , неколико елемената на које посебно обраћа пажњу јесу светлост и положај оца и њега самог. Са једне стране оно шта је било памти се на одређен начин а оно што јесте и што ће бити осветљено је на посебан и подстицајан начин.

ЗНАЧАЈ И ДОПРИНОС ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА У ОДРЕЂЕНОМ ПОЉУ УМЕТНОСТИ

Студија сећања-фигуративно сликарство ,изложба слика ,јесте докторски уметнички пројекат у коме кандидат Давуд Турковић, полазећи од личне породичне приче ,потврђује значај и капацитет културе сећања као важног сегмента у животу савременог човека. Дубоко проживљавајући недостатак оца ког памти као дечак ,полагано гради свој рукопис примењује искуства великана уметности, сликара који су му узор и подстицај. Пролазећи кроз континуирану личну породичну историју ,истражује лична унутрашња стања и сензибилизује поступке стварања ,потврђујући управо то што је осећао као недостатак због одсуства оца. Стварање поступка и брушење рукописа, те сложени поступак свођења форме , све са једним циљем да се сећањем потврди смисао континуитета трајања кроз породицу али и кроз уметност.

КРИТИЧКИ ОСВРТ

Докторски уметнички пројекат **Студија сећања-фигуративни сликарство** ,изложба слика , кандидата Давуда Турковића досезање је до највише тачке развоја једне идеје којом се кандидат бавио низ година пре уписа докторских студија на Факултету ликовних уметности у Београду. Поседујући искуства са неколико факултета претходно ,испитујући у једном интроспективном поступку своје унутрашње капацитете пажљиво трага за мотивом свога сликарског израза ,долази до најделикатније тачке свога сећања, до момента и времена када остаје без оца .Сам избор делатности којом је одлучио да се бави дубоко је везана за бивствовање његове породице. Давуд Турковић је у току овог уметничког пројекта изградио неколико значајних вертикала које носе суштину рада ,а то су пре свега наглашена димензија културе сећања , посебно значајна за живот савременог човека окупираног мноштвом напада на његову свест и савест информацијама које желе да му искреирају ток и смисао живота.Друга значајна вертикала тог рада јесте развој идеје кроз истраживање значаја формата слике ,где се поступак сведености који иницира мали формат и минијатура преиспитује кроз повећање формата од малих ,средњих до великих формата. Трећа вертикала је изграђен рукопис којим је на себи својствен начин аутентично приказао своју представу која пулсира у сећању ,како његовом тако и њему најближих чланова породице.

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Комисија је закључила да је кандидат Давуд Турковић докторским уметничким пројектом **Студија сећања-фигуративно сликарство** ,изложба слика, писаним делом и анализом која је дала обухватан проблемски приступ теми успешно повезао ликовни део ,своју изложбу слика ,са теоријским разматрањем појма сећање и његовим имплементирањем у културни образац. Овим радом кандидат је показао оригиналност у поставци циља и његовој успешној реализацији. На основу укупне оцене резултата докторског уметничког пројекта **Студија сећања-фигуративно сликарство** ,изложба слика , кандидата Давуда Турковића, Комисија предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се одредио датум одбране.

Др ум Димитрије Пецић ,редовни професор,Факултет ликовних уметности у Београду

Бранимир Карановић ,професур емеритус ,Факултет примењених уметности у Београду

Др ум Снежана Олђа ,редовни професор ,Факултета ликовних уметности у Београду

Др ум Лидија Делић, доцент ,Факултет ликовних уметности у Београду

Мр Радомир Кнежевић , редовни професор у пензији ,Факултет ликовних уметности у Београду -ментор

**ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА / ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторске дисертације „Студија сећања-фигуративно сликарство, Изложба слика студија сећања”, аутора Давуда Турковић , констатујем да утврђено подударње текста износи 4 %. Овај степен подударности последица је *навести претежне разлоге (нпр. цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, тзв. општих места и података, као и претходно публикованих резултата докторандових истраживања, који су проистекли из његове дисертације)*, што је у складу са чланом 9. Правилника. (Алтернативно: Овај степен подударности последица је *навести претежне разлоге /нпр. непоштовања академских правила цитирања, преузимања текста другог аутора и приказивања као свог/,* према одређењима из члана 9. Правилника.)

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторске дисертације, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

(Алтернативно: изјављујем да извештај указује да дисертација има мањкавости у погледу оригиналности, те није могуће наставити прописани поступак за њену одбрану.)

Датум ____ године

Ментор

Проф. Радомир Кнежевић